

Referat – Evalueringsmøte etter skredsituasjonen i Lofoten 27.-30. januar 2019

Sted: Leknes, kommunestyresalen, Vestvågøy kommune.

Tid: 18. februar 2019 kl. 1200-1500

Deltagere: Se vedlagte deltagerliste

Møteleder: Karsten Steinvik, fylkesberedskapssjef, Fylkesmannen i Nordland

Referent: Asgeir Jordbru, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Nordland

Agenda:

- 12.00 Velkommen, presentasjonsrunde ved Fylkesmannen
- 12.15 Gjennomgang av situasjonen ved NVE
- 12.30 Erfaringer fra kommunene Moskenes, Flakstad og Vestvågøy, 15 min hver.
- 13.15 Pause
- 13.30 Politiets erfaringer
- 13.45 Vegvesenets erfaringer
- 14.00 Diskusjon
- 14.30 Oppsummering, læring og veien videre
- 14.45 Pressemøte

Referat:

Fylkesmannen i Nordland v/ Karsten Steinvik, fylkesberedskapssjef

Poengterte viktigheten av evaluering – det er hendelser vi lærer mest av og det er hendelser som i størst grad fører til forbedringer i beredskapen. Evalueringen bør inneholde:

- Hva som gikk bra – hva kan andre lære av hendelsen.
- Hva kunne vi gjort bedre.
- Hvilke tiltak kan vi prioritere i oppfølgingsarbeidet?

Det er også viktig at aktørene får snakke fritt om sine erfaringer slik at vi kan forbedre beredskapen i Nordland og forbedre fremtidig krisehåndtering både lokalt og regionalt.

NVE v/ Knut Hoseth, regionsjef region Nord

Utfordrende å skaffe seg det totale oversiktsbildet av situasjonen. Lofoten er et stort område og det er mange bygder som burde vært kartlagt, men som ikke er det i dag. I Flakstad kommune er det nettopp gjennomført kartlegging.

Vestvågøy kommune skal kartlegges i 2020, mens det ikke er tidfestet noen kartlegginger for Moskenes og Vågan kommuner.

NVE har rammeavtale med NGI om bruk av geologer. I dette tilfellet ble denne brukt og geologer fra NVE og NGI samlet seg med kriseledelsen på Leknes. Dette skapte god koordinering mellom kommuner og NVE på lokalt nivå. Det var også god koordinering mellom etatene på fylkesnivå gjennom fylkesberedskapsrådet.

Flakstad kommune er medlem i nord-norsk skredovervåking. NVE er i gang med å se på organisering og metodikk for dette arbeidet. NVE oppfordrer kommuner som ikke er med i dette samarbeidet og som har skredutfordringer om å melde seg inn.

Uavklart rolleforståelse mellom NVE, NGI og politiet. Pågående revisjon av politiets operative håndbok skal gi en klarere rollebeskrivelse.

Vestvågøy kommune v/ Kjell Idar Berg, rådmann

Evakuering iverksatt av kommunen. De som hastet mest å evakuere ble ringt opp av brannsjefen. UMS varslingssystem brukt. Bør bruke adressevarsling fremfor lokasjonsvarsling (basestasjon) for å treffe mer presist. Redningsskøyta brukt for å frakte folk over til allmenningsskaia. Mottak her var for dårlig. Kommunen skulle ha kvalitetssikret at politiet var tilstede for å føre lister over evakuerte.

Viktig å få ut god og oppdatert informasjon underveis. Kommunens nettsider ble brukt og lokalmedia fulgte opp slik at innbyggerne var god informerte.

Kriseledelse satt tidlig. Viktig å ta raske beslutninger for å sikre liv og helse selv om ikke hele situasjonsbildet er klart. Lensmann satt samlokalisert med kommunens kriseledelse under hendelsen. Også geologene fra NVE og NGI satt samlokalisert med kriseledelsen. Dette gav et godt situasjonsbilde.

Kommunen vil vurdere flerspråklig varsling. Til senere hendelser er det viktig å få på plass gode rutiner for gjennomføring, eksempler er situasjonsrapportering til faste tider og kontinuerlig drift av kriseledelsen.

Flakstad kommune v/ Erling Sandnes, rådmann

Startet forberedelser allerede lørdag da værvarsel/snøskredvarsel kom. 4 hus i Skjelfjord ble evakuert søndag. Mandag var stort sett hele kommunen isolert, hver enkelt bygd hver for seg. Bare 2 personer i administrasjonen kom seg på jobb i kommunehuset. Ingen av de var del av kriseledelsen noe som betydde at vi måtte improvisere. Rådmann ble flydd til Ramberg fra Napp i helikopter, kommunelegen ble fraktet i båt fra Sørpågen til Ramberg.

Kommunen føler at for mye var styrt fra Bodø med tanke på evakuering av Ramberg og Skjelfjorden og at kommunen burde vært sterkere involvert i de beslutningene som ble tatt. Det var usikkerhet om hvem som skulle evakuere, når evakuering skulle skje og hvordan evakueringen skulle gjennomføres. Evakueringen av Skjelfjord tok unødvendig lang tid. Mange henvendte seg til kommunen med spørsmål om hva de skulle gjøre.

På Ramberg ble alle som bodde innenfor 1000-års skredsonen oppringt og bedt om å flytte til naboer i sikker sone eller møte på Ramberg skole. UMS-varsling ble aktivert via Vestvågøy kommune.

Godt samarbeid med nabokommunene. Vestvågøy tilbød helsehjelp til østlige deler av kommunen. Moskenes satte opp båtrute fra Reine til Ballstad som gikk innom flere plasser i Flakstad kommune.

Arbeidet rundt stengning/åpning av veier må koordineres bedre. I en slik situasjon må kommuner og vegvesen koordinere brøyteinnsatsen slik at flest mulig veier blir brøytet fortest mulig.

Redningsskøyten ble brukt til å frakte medisiner ut til folk.

Moskenes kommune v/ Steinar Sæterdal, rådmann

Klarte oss bra, mye takket være at strøm og mobilnett fungerte. Situasjonen var håndterbar og det ble ikke satt kriseledelse. Informasjon til innbyggerne lagt ut på facebook.

Det var en del ras mot vei. De kommunale veiene ble åpnet fortløpende. Usikkerhet knyttet til om E10 ved Reinehalsen var åpen eller ikke. Veien var markert stengt på nett, men ikke fysisk stengt. Lokalt mente vi at veien var trygg å bruke. Lite informasjon fra vegvesenet.

Etterlyser begrunnelse for at fergen mellom Moskenes og Bodø ikke gikk.

Godt samarbeid med de andre kommunene. Båtruten som ble satt opp til Vestvågøy via Flakstad var et godt tiltak. Dette bør det lages et beredskapssystem for til senere hendelser. Bør se på samarbeid med nabokommunene om utkjøring av medisiner med redningsskøyta.

Skredkartlegging av området ved Tind bør vurderes.

Nordland politidistrikt v/ Bent-Are Eilertsen, stabssjef og Asbjørn Sjølie, lensmann

Evakueringsmyndighet tilligger politiet, men det er bra at Vestvågøy kommune iverksetter evakuering når det står om liv og helse. Politiet skal registrere evakuerte. Grunnet lite personell ble dette ikke gjort i Vestvågøy. Politiet burde fraktet personell fra Bodø for å avhjelpe kommunene og lokalt politi i Lofoten.

Politiet tok tidlig kontakt med HRS og Forsvaret. 2 KV-fartøyer, Lynx i Bodø og Bell på Bardufoss satt på beredskap. HV-16 var i beredskap og Sivilforsvaret var klare med forsterkingsressurser på kaia i Bodø og i Harstad.

Politiet overprøver ikke faglige råd fra meteorologer og geologer. Når evakuering er anbefalt fra geologer så skal dette iverksettes. Lokalt var det usikkerhet om hvilket kartgrunnlag som skulle legges til grunn for evakuering av hus, dette skapte også utfordringer knyttet til hvordan Skjelfjorden kunne evakueres. Det ble først vurdert brøyting av vei og utfrakting med buss, men dette ble ikke ansett som sikkert grunnet rasfaren. Videre ble det vurdert evakuering via sjøveien med kystvakt. Også denne løsningen ble forkastet da det ikke var forsvarlig å evakuere gamle mennesker gjennom dyp snø og over i båt. Løsningen ble da intern evakuering i bygda til sikkert område.

Det lettet situasjonen mye at både strøm, mobilnett og nødnett fungerte.

Statens vegvesen v/ Jon-Roger Sørvang

Utfordrende med så store snømengder på kort tid og mange snøras. Brøytebiler innesperret av ras og ikke tilgjengelige for entreprenørene. Entreprenør har ikke lov å dra inn i rasområder uten at det er sikkert. Strenge rutiner for åpning av ras over vei.

Det er utfordrende at lokale folk med anleggsmaskiner rydder veier uten at dette er klarert med vegvesenet. Folk kan få inntrykk av at veien er åpen og trygg for ferdsel.

Ved åpning av veier for å hente ut folk selv om området ikke er trygt må det komme ordre om dette fra overordnet nivå.

Behov for lokalt forum for samordning av beredskap og krisehåndtering.

Vegvesenet sin geolog hadde god kontakt med NVE og NGI sine geologer. Vegvesenet brukte Daisybell for å teste og utløse ras slik at gjenåpning av veier kunne starte raskest mulig.

Redningsselskapet v/ Anita Kjelstrup Gløersen, beredskapsrådgiver

Redningsselskapet har mye viktig utstyr på redningsskøyene. De kan være reléstasjon i nødnettet, bruke lyskastere mot land og har satellittelefon om bord. Det er utarbeidet en egen ressursplan for Nordland, Troms og Finnmark.

Røde kors v/ Alfred Busch

Røde kors ikke varslet under disse hendelsene. Kan avhjelpe kommunene og politiet for eksempel med å registrere evakuerte. Kan også gjøre en jobb inn mot hjemmetjenesten. Har samarbeidsavtale med Vestvågøy kommune som ikke blir tatt i bruk i slike hendelser.

Muligheter for å forsterke nødnett og har en egen snøskredtropp i Svolvær med høy skredkompetanse.

Oppsummering v/ Karsten Steinvik

Veldig mye godt arbeid i kommunene og ulike offentlige etater. Hovedutfordringen slik de har fremkommet i møtet er kommunikasjon og samordning mellom de ulike aktører og mellom de ulike nivå (lokalt og regionalt). Denne kan bli bedre.

Det er viktig å være tidlig ute – i forkant av hendelsene og ha gode planer og rutiner. Bedre kartlegging av skredområder er viktig å få gjennomført for å ha et bedre beslutningsgrunnlag ved fremtidige hendelser.

Samordning mellom kommunene, politiet og vegvesenet kan bli bedre både i beredskapsplanlegging, men også i krisehåndtering. Etablering/revitalisering av lokale beredskapsråd vil være et godt tiltak. Det er viktig at kommunene utnytte lokale ressurser og ekspertise som eks. Røde Kors og andre hjelpeorganisasjoner.

Veldig nyttig å gjennomføre et slikt evalueringsmøte, der partene får informasjon om og mulighet til å diskutere erfaringene fra krisehendelsen.

De innspill som er kommet vil bli tatt med videre i Fylkesmannens evaluering av hendelsen. Det er viktig å understreke at det er gjort veldig mye godt arbeid under denne hendelsen og beredskapssystemet har fungert godt. Allikevel er det avdekket enkelte svakheter/forbedringspunkter som både lokale og regionale myndigheter må ta tak i og forbedre til senere hendelser. Det er viktig at aktørene er proaktive i det videre beredskapsarbeidet for å forbedre beredskapssystemet.

Vedlegg 1: Deltagerliste:

Navn	Organisasjon
Steinar Sæterdal	Moskenes kommune
Håvard Walla	Flakstad kommune
Erling Sandnes	Flakstad kommune
Tone Knutsen	Flakstad kommune
Solveig Nilsen	Flakstad kommune
Einar Benjaminsen	Flakstad kommune
Remi Solberg	Vestvågøy kommune
Kjell Idar Berg	Vestvågøy kommune
Rune Andreassen	Vestvågøy kommune
Kjetil Jørgensen	Vestvågøy kommune
Ragnhild Sæbø	Lofoten brann- og redningsvesen
Svein Christiansen	Vågan kommune
Bent-Are Eilertsen	Nordland politidistrikt
Asbjørn Sjølie	Lenmann Vest-Lofoten
John Helge Flage	Samlok Nord / Nordland politidistrikt
Tor Ivar Johnsen	Statens vegvesen
Jon-Roger Sørvang	Statens vegvesen
Allan Lorentzen	Statens vegvesen
Sølve Pettersen	Statens vegvesen
Einar Berntsen	HV-16
Alfred Busch	Vestvågøy/Nordland Røde kors hjelpekorps
Anita Kjelstrup Gløersen	Redningsselskapet
Nils Kaltenborn	Prosjektleder
Knut Hoseth	NVE
Karsten Steinvik	Fylkesmannen i Nordland
Asgeir Jordbru	Fylkesmannen i Nordland